

PULSVISSEN

VERDIENT HERKANSING

Het is alweer twee jaar geleden dat Pim Boute promoveerde bij de leerstoelgroep Experimentele Zoölogie, en zijn wetenschappelijke bestaan speelt zich inmiddels af bij de RUG. Toch is er reden even met hem te bellen: de recente publicatie van zijn conclusies over pulsvissen in het *Frontiers in Marine Science*.

Wat is de betekenis van deze publicatie?

Het leidde niet tot een stortvloed aan reacties, vertelt Boute. 'De visserij heeft veel nieuwe, actuele zorgen: hoge brandstofprijzen, stikstof, uitdijende offshore windparken, sanering van de vloot. De pijn van het Europese pulsvisserijverbod is denk ik wat naar de achtergrond verdwenen.' Hij hoopt dat Europa de aversie tegen de vangstmethode ooit kan loslaten. 'Pulsvisserij verdient een herkansing, zeker omdat er nog mogelijkheden liggen om de vangsttechniek verder te verbeteren en verfijnen.'

Boutes bevindingen, die nu peer reviewed en dus gepubliceerd zijn, pleiten niet voor een verbod?

Boute vond geen bewijs dat de vangstmethode schadelijk is voor het mariene systeem, wat betreft het directe effect van het elektrische veld op mariene organismen. Dat wil niet zeggen dat de methode geen schade kan aanrichten, bijvoorbeeld door (lokale) overbevissing of door te pulsvissen in gebieden die eerder ongestoord bleven. Maar dat geldt voor iedere vangstmethode. En wetenschappelijke bevindingen lieten steeds zien dat pulsvisserij minder negatieve effecten heeft dan de conventionele boomkorvisserij met kettingen.

Het was toch al bekend dat het pulsvisserijverbod amper wetenschappelijke onderbouwing heeft?

Klopt. Tegenstanders, met name de Franse visserij, beweerden dat pulsvisserij funest is voor het ecologisch systeem, omdat de elektrische pulssjes

Pulskotter ♦ Foto Jan van der Vis

organismen zouden weggagen of juist lokken. 'Alle leven is uit de zee verdwenen waar een pulsvisser aan het werk is geweest', luidde de kritiek. Maar Boutes bevindingen zijn anders. Hij stelde vast dat vissen tot hooguit 80 centimeter van de elektroden een gedragsrespons laten zien op het elektrische veld – in de visserij een afstand waarop de vissen toch al vaak in het sleepnet zitten. Daarbij zag hij geen afwijkende gevoeligheid bij hondshaai en stekelrog, vissoorten die beschikken over elektroreceptoren, de zogeheten ampullen van Lorenzini. Ook bij andere mariene organismen vond hij nauwelijks negatieve effecten van de elektrische pulsen. Zo bleken verschillende vissoorten ongevoelig voor interne verwondingen door de elektrische stimulatie - afgezien van kabeljauw, al acht Boute het effect op populatieniveau verwaarloosbaar. Ongewervelden die op de zeebodem leven, zoals zeesterren en

zeemuizen, lieten überhaupt amper een reactie zien op de stroompulsjes. ME

Voorgeschiedenis

Bij pulsvissen wordt de vis (met tong als doelsoort) met elektrische pulsen een sleepnet ingedreven. Na verzet van met name de Franse visserij werd er in 2019 een streep door gezet. Nederland stapte daarop naar het Europese Hof, met het verweer dat het besluit wetenschappelijke onderbouwing miste en dat de voordelen (minder bodemberoering, minder bijvangst, lager brandstofverbruik) onvolledige waren meegewogen. Het Hof bepaalde echter dat de wetgever een ruime beoordelingsbevoegdheid heeft en zich niet per se op wetenschappelijk advies hoeft te baseren. Het betekende een grote klap voor de Nederlandse visserij, die fors had geïnvesteerd in de overstap.